

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”) (nr.260 din 19.07.2023)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului se prezintă următorul amendament.

1) La art. XIII - Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56, art. 178), cu modificările ulterioare, intervin cu următoarele propuneri:

- alin. (4) al art. 7 să fie expus în următoarea redacție:

„(4) Funcțiile de implementare a politicilor de prevenire a violenței în familie și de asistență socială a victimelor și agresorilor sunt îndeplinite la nivel local de agențiile teritoriale de asistență socială prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială și de structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în cadrul cărora sunt instituite funcții de specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor”.

- textul ”Secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie” de la alin. (3), art. 8, să fie expus în următoarea redacție: ”(3) Specialistul în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor din cadrul structurilor responsabile de asistență socială ale agențiilor teritoriale de asistență socială și structurilor responsabile de asistență și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia:”

- cuprinsul alin. (10), art. 8 invocat ca alineat nou în proiectul Legii, urmează a fi expus în următoarea redacție: ”(10) Agențiile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistență și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia prin intermediul subdiviziunii responsabile de domeniul de prevenire și combatere a violenței în familie și a reabilitării victimelor infracțiunii vor asigura:

a) coordonarea și monitorizarea activităților în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie din raza teritorială administrată;

b) acordarea asistenței metodologice în domeniul vizat de prezenta lege structurilor teritoriale de asistență socială;

c) realizarea acțiunilor relevante re/integrării sociale a victimelor violenței în familie;

d) dezvoltarea parteneriatelor cu autorități/instituții/organizații publice sau private, organizații internaționale, organizații necomerciale naționale, reprezentanți ai societății civile, în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie;

e) generalizarea activității multidisciplinare pe domeniul de prevenire și combatere a violenței în familie;

f) prezentarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a rapoartelor semestriale și anuale privind activitățile desfășurate în teritoriu de către structurile de asistență socială.”

2) La art. XIX. – Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441–447, art. 715), cu modificările ulterioare, se propune ca în anexa nr. 9 la poziția G6049 în tabel, textul „Consilier (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)” să fie substituit cu textul „Specialist în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor”. În același timp se propune excluderea poziției „G6051 Consilier (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)”.

Argumentare:

1) Republica Moldova a ratificat în anul 2005 Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Protocolul de la Palermo), iar în 2006 – Convenția Europeană pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Convenția de la Varșovia). În anul 2021 a fost ratificată Convenția Europeană pentru prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie (Convenția de la Istanbul).

Aderarea la aceste acte juridice internaționale a presupus eforturi semnificative din partea țării noastre pentru a asigura implementarea lor. Astfel statul parte are angajamente să dezvolte politici și servicii specializate destinate protecției sociale ale victimelor infracțiunilor prevăzute de tratatele menționate supra. Respectiv în sistemul național de protecție socială apare o categorie nouă de beneficiari și anume victimele infracțiunilor, care anterior nu erau eligibile pentru asistență socială din partea statului.

Pentru a organiza asistența necesară victimelor traficului de ființe umane au fost stabilite parteneriate cu alte ministere, organizații internaționale și organizații ale societății civile active în acest domeniu. Prin urmare, a fost nevoie ca angajații din sistemul național de protecție socială să își dezvolte nu doar abilitățile de lucru cu o nouă categorie de persoane social vulnerabile, ci și aptitudini de cooperare cu structuri interdepartamentale și intersectoriale în acordarea de asistență victimelor traficului de ființe umane, să dezvolte servicii sociale specializate și să asigure la nivel operațional asistența acestora.

Trebuie remarcat faptul că, la începutul anilor 2000, o mare parte din asistența și sprijinul acordate victimelor infracțiunilor (în deosebi trafic de ființe umane și violența în familie) venea din partea partenerilor de dezvoltare și a organizațiilor societății civile în cadrul proiectelor pe care le implementau în comun cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, alte ministere de resort (domeniul afacerilor interne, educație și cercetare, sănătate) și autoritățile administrației publice locale.

Odată cu aprobarea Sistemului național de referire pentru asistența victimelor traficului de ființe umane și potențialelor victime (actualmente Mecanismul național pentru referirea și asistența victimelor infracțiunilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.182/2022), situația s-a schimbat și responsabilitatea principală pentru furnizarea serviciilor necesare acestei categorii de persoane a revenit statului. Astfel, în prezent, structurile de stat (nivel național și local) sunt implicate în gestionarea, realizarea procedurilor de repatriere voluntară a victimelor traficului de ființe umane, persoanelor aflate în dificultate, precum și asistență în reabilitarea fizică, psihologică și socială a acestora. Mai mult ca atât, sistemul social este solicitat de către organele ordinii publice, procuraturii și sistemul judiciar în acordarea

sprijinului/suportului emoțional/acompanierii sociale a victimelor pe perioada investigării infracțiunilor și în cadrul procesului de judecată.

În același timp, asistența pe termen lung acordată victimelor infracțiunilor în scopul (re)integrării acestora (susținerea financiară a victimelor, oferirea locuințelor sociale, asistență medicală, asistență în angajarea în câmpul muncii, etc.) continuă să fie o provocare pentru sectorul social.

În vederea integrării europene, pe acest subiect de reabilitare a victimelor infracțiunilor trebuie să fie consolidat sectorul de asistență socială cu cel al justiției, ordinii publice, inclusiv pe implementarea acțiunilor ce rezidă din dimensiunea de transpunere a celor mai importante Directive UE, inclusiv în sistemul social, după cum urmează: Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestora precum și a înlocuirii deciziei cadru 2002/629/JAI a Consiliului și Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei cadru 2011/199/JAI a Consiliului.

În același context subliniem aspectul semantic al utilizării noțiunii de *desemnare*. Consider că prin utilizarea noțiunii de *instituire* va fi clarificat aspectul în sensul înțelegerii ca necesitate de creare a acestei unități de funcție și se va evita înțelegerea acestui termen ca fiind sinonim cu acțiunea de atribui sarcini suplimentare funcțiilor de bază.

2) Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova aprobat prin ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 11 din 12.11.2021, în grupa de bază 2635 "Specialiști/specialiste în asistență socială și consiliere" oferă oportunitatea de instituire a specialiștilor în asistență socială și consiliere. Atribuțiile acestora sunt detaliate în Clasificator, iar cele de bază se referă în mare parte la activitatea orientată spre persoana asistată (intervievarea beneficiarilor/beneficiarelor, individual sau în grup, pentru a evalua situația și problemele acestora și determina tipurile de servicii necesare; analiza situației clientului/clientei și prezentarea unor abordări alternative pentru rezolvarea problemelor; întocmirea documentelor de caz sau a rapoartelor pentru instanțe și alte proceduri legale; acordarea serviciilor de consiliere, terapie și mediere și facilitarea ședințelor de grup pentru a ajuta clienții/clientele să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele necesare pentru a soluționa problemele sociale și personale; elaborarea și implementarea programelor de asistență pentru clienți/cliente, direcționarea clienților/clientelor către organizațiile de asistență juridică, asigurare temporară cu un loc de trai, tratament medical și alte servicii; etc.).

În acest context, consider oportun ca să fie instituite funcții administrative, atribuite la grupa de bază 2422 - Specialiști/specialiste în domeniul politicilor administrative, funcția "specialist/specialistă în

autoritățile publice” – codul ocupației 242225, iar domeniul de competență este referit segmentului de activitate cu victimele violenței în familie și victimele infracțiunilor, ca activitate administrativă (responsabilități în pregătirea materialelor informative și a recomandărilor privind modificarea politicilor; evaluarea impactului, oportunității programelor la nivel local, alte activități necesare în procesul de implementare a politicilor; supervizarea pe domeniul de competență; soluționarea petițiilor, audierea cetățenilor/cetățenelor, etc.). Totodată, prin includerea specialiștilor în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor în tabelul din anexa nr. 9 a Legii nr. 270/2018, acestei categorii de specialiști li se va oferi dreptul de a beneficia de gradele de calificare profesionale specifice domeniului asistenței sociale propuse a fi instituite prin art. 16³ alin. (3) al Legii asistenței sociale nr. 547/2003 (propuneri reflectate în Art. VIII în proiectul de Lege).

Acest aspect este relevant în contextul asigurării implementării Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor considerăm necesar ca să fie instituite în cadrul agențiilor teritoriale de asistență socială funcții centrate în exclusivitate pe reabilitarea acestor profiluri de victime (art. 145 (omor intenționat), art. 146 (omor săvârșit în stare de afect), art. 149 (lipsirea de viață din imprudență), art. 150 (determinarea la sinucidere), art. 151 (vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății), art. 158 (traficul de organe, țesuturi și celule umane), art. 160 (efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale), art. 164 (răpirea unei persoane), art. 165 (traficul de ființe umane), art. 166 alin. (2) și (3) (privațiunea ilegală de libertate), art. 166¹ (tortura, tratamentul inuman sau degradant), art. 167 (sclavia și condițiile similare sclaviei), art. 171–175 (infracțiuni privind viața sexuală), art. 188 alin. (3) lit. c) sau d) (tîlhăria săvârșită cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori cu deosebită cruzime), art. 201¹ (violența în familie)).

Finalmente, având în vedere că violența în familie este un fenomen frecvent și grav în Republica Moldova, odată cu ratificarea Convenției de la Istanbul statul și-a asumat un angajament ferm în privința dezvoltării sistemului de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie, inclusiv sub aspect operațional și instituțional. În acest context, crearea și fortificare unui specialist responsabil de domeniul dat va asigura implementarea cu succes a angajamentelor asumate.

Deputat în Parlament

Maria PANCU